

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ПСИХОЛОГІЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА (включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	БІЛОУСОВ Сергій Анатолійович
Контактний тел.	+38(061)22-80-112 (внутр. 112)
E-mail:	sergeybelousov112@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=882
Консультації	13.35 – 15.00 кожного четверга, а. 205 головного корпусу КПУ Консультації off-line: шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Психологія» є нормативною дисципліною для студентів спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія, освітня програма: Міське будівництво. Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 2 семестр (1 курс).

Курс закладає теоретичний фундамент знань про загальні закономірності людської психіки. Студенти ознайомляться з ключовими концепціями та класифікаціями пізнавальних процесів і психічних функцій, вивчать їхні типологічні особливості та характер індивідуальних відмінностей, що є необхідною умовою для розуміння психології професійної діяльності.

Дисципліна спрямована на вивчення фундаментальних закономірностей функціонування людської психіки та особливостей їхнього прояву в професійній діяльності. Особлива увага приділяється психології управління колективом, конфліктології, безпеці праці та психологічному сприйняттю міського простору.

Освітній процес із дисципліни реалізується через поєднання контактної та самостійної роботи. Навчальні заняття включають лекції, практичні заняття та консультації.

Практичні заняття спрямовані на закріплення теорії та формування навичок діагностичної діяльності. Вони охоплюють пояснювальну частину, перевірку домашніх завдань, презентацію результатів індивідуальних проектів та контроль рівня засвоєння знань.

Самостійна робота передбачає опанування навчального матеріалу студентом у позааудиторний час без безпосередньої участі викладача. Для роз'яснення складних

теоретичних чи прикладних питань організуються індивідуальні та групові консультації.

Контроль якості навчання здійснюється у формі поточного оцінювання на практичних заняттях (усні відповіді, самостійні роботи, тести).

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення семестру здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 40 годин аудиторних занять і 50 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	40	24	-	16	50

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
1	2	загальна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань про закономірності функціонування психіки людини, а також розвиток практичних навичок саморегуляції, ефективної комунікації та управління персоналом для успішної реалізації професійних задач.

Завдання навчальної дисципліни:

1.Теоретичні: розкрити основні категорії та поняття загальної психології, особливості розвитку особистості та функціонування малих груп.

2.Професійно-орієнтовані: вивчити психологічні аспекти безпеки праці та роль «людського фактору» у виникненні аварійних ситуацій на будівництві.

3.Комунікативні: навчити студентів методам безконфліктного спілкування із замовниками, колегами та підлеглими.

4.Управлінські: розкрити психологічні основи лідерства та стилі ефективного керівництва виробничими підрозділами.

5.Прикладні: вивчити основи психології міського середовища для проектування комфортних та безпечних об'єктів забудови.

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

– природу психіки: основні психічні процеси (сприймання, пам'ять, мислення);
– психологію особистості: структуру особистості, типи темпераменту та риси характеру, що визначають професійну придатність;

– методи саморегуляції: механізми виникнення стресу та способи підтримки психологічного здоров'я в умовах дедлайнів.;

– конфліктологію: типи конфліктів у професійному середовищі та стратегії їх розв'язання;

– психологію безпеки: психологічні чинники травматизму та методи формування безпечної поведінки на робочому місці.

ВМІТИ:

- діагностувати: визначати власні індивідуально-психологічні особливості та враховувати їх у професійній діяльності.
- комунікувати: застосовувати техніки невербального та вербального спілкування для досягнення цілей під час переговорів.
- управляти конфліктами: обирати оптимальну стратегію поведінки в суперечливих ситуаціях (за Томасом-Кілманном).
- працювати в команді: ефективно взаємодіяти у складі проектних груп, враховуючи групову динаміку та ролі учасників.
- аналізувати середовище: оцінювати архітектурні та планувальні рішення з точки зору їхнього психологічного впливу на мешканців міста.
- володіти самоконтролем: використовувати прийоми психічної саморегуляції для запобігання професійному вигоранню.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 19 Архітектура та будівництво за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія освітня програма: Міське будівництво вивчення дисципліни «Психологія» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Психологія вчить аналізувати не лише фізичні об'єкти, а й складні психічні структури та поведінкові паттерни. Студенти вчаться синтезувати теоретичні моделі (наприклад, моделі особистості або групової динаміки) для прогнозування поведінки людей на будівництві. Це розвиває гнучкість розуму, необхідну для прийняття нестандартних інженерних рішень.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

Психологія надає інструментарій для розуміння емпатії, невербальної комунікації та активного слухання. Без цих навичок неможлива ефективна робота в ланці «проектувальник – замовник – виконавець».

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Інженер-будівельник постійно комунікує з юристами, економістами, екологами та державними інспекторами. Психологія допомагає долати професійні бар'єри спілкування, вчить адаптувати технічну інформацію для експертів з інших галузей та знаходити спільну мову з різними соціальними групами.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Вивчення психології базується на розумінні закономірностей розвитку людства та місця знань про людину в загальній системі наук. Розуміння психології здорового способу життя та рухової активності як засобу зняття професійного стресу є критичним для збереження працездатності інженера в умовах високих навантажень.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК09. Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

Будівельна галузь вимагає постійного наставництва та координації роботи бригад. У межах курсу психології студенти опановують методи мотивації підлеглих, техніки вирішення виробничих конфліктів та основи психологічного супроводу професійного зростання персоналу на будівельному майданчику.

Програмні результати навчання:

PH01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

Складні задачі будівництва часто мають не технічний, а людський вимір (наприклад, супротив громади забудові або низька дисципліна персоналу). Психологія як гуманітарна наука дає принципи (наприклад, принципи соціальної інженерії), які допомагають приймати рішення, що враховують безпеку та комфорт людей.

PH13. Здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

Цей результат прямо корелює з СК09. На заняттях з психології через рольові ігри та кейс-стаді студенти вчать не просто віддавати накази, а організовувати процес навчання на робочому місці, проводити інструктажі з урахуванням психологічного стану робітників та створювати умови для професійного вдосконалення колективу.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль № 1. Загальна психологія та особистість			
Тема 1. Психологія як наука та методи дослідження.	2	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Визначити роль психологічних знань у вашій майбутній професії. Скласти план спостереження за робочою ситуацією, що є типовою для вашої спеціальності. Професійний фокус: Опишіть, які саме психічні явища ви будете спостерігати
Тема 2. Психологія особистості: структура та спрямованість.	2	-	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Побудувати ієрархію професійно значущих мотивів. Проаналізувати піраміду потреб стосовно працівника вашої сфери. Професійний фокус: Які потреби (за Маслоу) є провідними для фахівця вашого профілю на етапі старту кар'єри?
Тема 3. Когнітивна сфера: відчуття, сприймання, увага.	2	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Скласти перелік основних вимог до пізнавальних процесів у вашій діяльності. Професійний фокус: Визначте «професійні органи чуття»
Тема 4. Мнемічні процеси, мислення та увага.	2	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Описати типи мислення та пам'яті, що домінують у професії. Запропонувати 3 методики для покращення запам'ятовування фахової інформації. Професійний фокус: Що важливіше: наочно-образне чи абстрактно-логічне мислення? Оперативна чи довготривала пам'ять?
Тема 5. Емоційно-вольова регуляція та стресостійкість.	2	-	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Сформувати «портфель технік саморегуляції» для подолання професійного стресу.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			Професійний фокус: Опишіть найтипівішу стресову ситуацію у вашій майбутній роботі (дедлайн, публічний виступ, робота з технікою) та метод виходу з неї.
Тема 6. Типологія: темперамент, характер, здібності.	4	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Скласти «Психограму» (перелік вимог до особистості) ідеального фахівця вашої спеціальності. Професійний фокус: Які риси характеру є професійно важливими, а які — неприпустимими (протипоказаннями)?
Разом за 1 модуль:	14	8	24
Змістовий модуль 2. Соціальна та прикладна психологія			
Тема 7. Психологія комунікацій: вербальні та невербальні засоби.	2	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Проаналізувати типові бар'єри спілкування у вашій професійній сфері. Професійний фокус: Скласти словник професійного сленгу та пояснити, як він впливає на комунікацію з «зовнішнім світом» (клієнтами, пацієнтами, замовниками).
Тема 8. Психологія малих груп та лідерство	2	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Описати структуру типової робочої групи у вашій галузі. Визначити оптимальний стиль керівництва для такої групи. Професійний фокус: Яка роль лідера у вашому середовищі (адміністратор, натхненник, експерт чи кризовий менеджер)?
Тема 9. Конфліктологія: стратегії та методи вирішення.	2	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Описати модельний конфлікт за схемою: «Об'єкт — Суб'єкти — Інцидент». Професійний фокус: Оберіть конфліктну ситуацію, що специфічна для вашого фаху
Тема 10. Психологія праці майбутнього фахівця галузі	4	2	1. Підготовка до практичних занять, опрацювання навчальної літератури. 2. Виконання домашніх завдань та тестів 3. Завдання: Розробити індивідуальну траєкторію професійного зростання. Професійний фокус: Визначте основні етапи професійної адаптації та можливі причини кризи «середини кар'єри» у вашій галузі.
Разом за 2 модуль:	10	8	26
Всього:	24	16	50

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Психологія» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових завдань, виконання письмових робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі заліку шляхом

визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдання поточного контролю.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

№ модуля	Змістовий модуль 1.						Змістовий модуль 2.				Разом	
	№ теми	Т. 1	Т.2	Т.3	Т.4	Т5	Т.6	Т.7	Т. 8	Т. 9		Т. 10
Виконання завдань	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Тести	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Разом	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засобами поточного та підсумкового оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: тести; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань.

Для оцінювання відповідей студентів з навчальної дисципліни «Психологія» використовуються наступні **критерії**:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; уміння використовувати знання для аналізу життя економічного суспільства та аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, закономірностей, випадковостей, суспільних явищ і процесів;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – Вид. 2-е, переробл. та доповн. – К.: “Центр навчальної літератури”, 2004. – 272 с.
2. М’ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-тє вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.
3. Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
4. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів / Під кер-ом В. Б. Шапаря. – Харків: Прапор, 2009.
5. Психологія / За заг. ред. Т. Б. Партико. – К.: Ін Юре, 2014.
6. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии: В 2-х томах – М.: Педагогика, 1989.
7. Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Українські освітні платформи (МООС)

Ці ресурси пропонують структуровані відеокурси з перевіркою знань, що ідеально підходять для самостійної роботи.

1).Prometheus: Курси «Психологія стресу та методи змагання з ним», «Психологія для всіх», «Основи психології для професійного розвитку».

2).EdEra: Онлайн-курси з медіаграмотності та конфліктології, які містять прикладні психологічні кейси.

3). ВУМ (Відкритий Університет Майдану): Курси з психології спілкування, лідерства та емоційного інтелекту.

2. Бібліотеки, наукові бази та фахові видання

Для підготовки рефератів, есе та поглибленого вивчення окремих тем.

1).Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (електронні фонди): Доступ до дисертацій та наукових статей з психології.

2).Google Scholar: Пошукова система за науковими публікаціями (можна шукати за ключовими словами «психологія середовища», «психологія управління» тощо).

3).Психологічний журнал: Ресурс Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/info/265/>

3. Ресурси для діагностики та тренінгів

Інструменти, які можна використовувати під час практичних занять для самопізнання.

Психологічні тести онлайн (надійні ресурси): Сайти, що містять адаптовані методики (Тест Томаса на конфліктність, Опитувальник Айзенка, Тести на тип інтелекту).

4. Міжнародні англомовні ресурси (для поглибленого вивчення)

1) Coursera / edX: Курси від провідних університетів світу (Yale, Stanford) з психології.

2) **Psychology Today:** Популярний ресурс про сучасні дослідження в галузі психології.

3) **Simply Psychology:** Зрозумілий та структурований виклад основних теорій і концепцій загальної та соціальної психології.

4) **Crash Course Psychology:** Короткі, динамічні анімовані лекції з основ психології (є можливість увімкнути українські субтитри).

5. Інструменти для створення проектів

Canva: Для створення інфографіки за результатами самостійного дослідження

Використання цих ресурсів дозволить не лише засвоїти теоретичну базу, а й сформувати власне портфоліо спеціаліста, інтегруючи психологічні знання у майбутню професійну діяльність.